

GÍMPÁFRÁNY A GULYAKÚTBAN

A Z ALFÖLD SZIKES PUSZTÁIT JÁRVA KOMOLY meglepetésben lehet részünk, ha a gulyakutak mélyére nézünk. Egyes kutak téglából kirakott falán méretes páfrányok nőnek. Mind közül leglátványosabb a trópusi rokonsággal büszkélkedő gímpáfrány. Nevét az akár 60 cm hosszúságot is elérő, tagolatlan, ép szélű leveleiről kapta, ami a névadót bizonyára a gímszarvas nyelvére emlékeztette.

A gímpáfrány hazánkban a hegyvidéki mészkőszurdokok lakója, márpedig ilyen élőhely e páfrányos kutaktól csak több száz kilométerre található. Mégis, hogyan kerülhettek e növények az Alföld közepére? A gímpáfrány levelének fonákján lévő szóruszokban milliószámra termelődnek az apró, porszerű spórák, melyeket a szél akár több ezer kilométerre is képes elszállítani. Néhány évtized alatt – egy kis szerencséivel – az eső a kútba mossa a spórát, ahol aztán kifejlődnek az új növények.

Nem a gímpáfrány az egyetlen „bevándorló” az alföldi kutakban: gyakran találkozhatunk a kövi fodorka, az aranyos fodorka, a hólyagpáfrány és a mirigyes tölgyespáfrány példányaival is. A kutak lefedése vagy feltöltése azonban ezen kis állományok elpusztulását vonja maga után. Máskor a bőséges csapadékot követő magas vízszint, vagy éppen ellenkezőleg, a kutak hosszan tartó kiszáradása okozza vesztét az igencsak sérülékeny növényeknek.

Képünk a Körös-Maros Nemzeti Parkban, Ecsegfalva közelében, a Szőlös-zug nevű pusztán készült. A felvétel elkészítéséhez – némi kockázatot vállalva – egy szűk nyíláson át kellett a kút belsejébe férkőzni.

SZÖVEG ÉS FOTÓ: JAKAB GUSZTÁV

GÍMPÁFRÁNYOK A KÚT BELSEJÉBEN

SPÓRATARTÓK A GÍMPÁFRÁNY LEVÉLFONÁKJÁN (jobbra)

